

Debataften om intelligent design

Af Andreas Peterson

Den 4. november afholdt Forum for Eksistens og Videnskab en debataften om den nye bevægelse kaldet „intelligent design“ i Kældercaféen i København. Jeg mødte op og hørte de to foredragsholdere, professor Niels Henrik Gregersen, Aarhus Universitet, og lektor Jakob Wolf, Københavns Universitet.

Niels Henrik Gregersen argumenterede med smittende iver for design og var den mest overbevisende af de to talere. Hvilket var beklageligt, da det var hans *modstander*, der skulle forsvare tesen om intelligent design (ID).

Jakob Wolf havde fået hvervet som fortælleren for ID, men på trods af mine sympatier for dette synspunkt havde jeg svært ved at være entusiastisk over hans oplæg. Han tog afsæt i Michael Behes argument angående eksistensen af irreducérbart komplekse strukturer, og der var således ingen problemer rent logisk. Men desværre lod hans evner som taler meget tilbage at ønske: Hans oplæg var gråsprængt af øh'er, han var uhjælpeligt afhængig af sit manuskript, og han havde en imponerende evne til at konstruere lange og knudrede sætninger, der fungerede som airbags om hans argumenters gennemslagskraft.

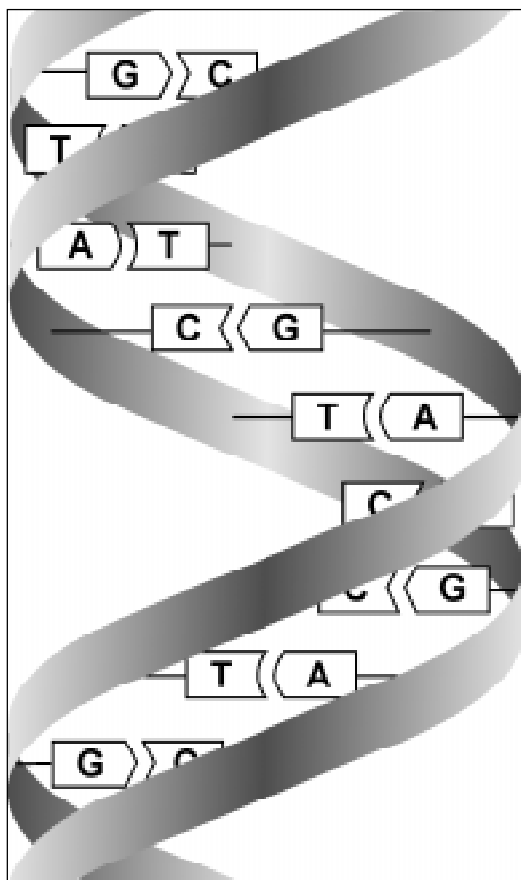
Heldigvis havde Wolf inden foredraget været rundt og uddele ark med stikord, der gjorde det nemmere at følge hans argumentation. Han startede med at definere ID's påstand som både negativ (darwinismen er ikke i stand til at forklare oprindelsen af komplekse biologiske systemer) og positiv (en intelligent årsag kan). Han gjorde desuden klart, at ID ikke afviste evoluti-

onen som sådan – dvs. arternes afstamning fra en fælles forfader – men snarere den darwinistiske *årsag* til det. Han gik derefter i gang med at forklare, at strukturer – som ciliumet ("fimrehår"), den bakterielle flagel og den velkendte musefælde – er irreducérbart komplekse, hvis man ved at fjerne en enkelt del ødelægger funktionen. Sådanne strukturer, fortsatte han, kan ikke udvikles gradvist, hvor hver del i små skridt bliver tilføjet. Han kom også ind på Dembskis arbejde med design-filteret (se litteraturlisten), men tiden var ved at løbe ud, og emnet blev kun overfladisk berørt.

Til sammenligning var Gregersen langt mere flydende og lettere at forstå og fik salens stemning med sig, da han humoristisk berettede om sine evner som havemand – eller rettere mangel på samme. Han startede ironisk nok med at erklære sin enighed med ID på nogle punkter og gav en hurtig præsentation af idéen om det antropiske univers – at vi ikke ville være her, havde det ikke været for nogle meget nøje afstemte konstanter. På fem minutter havde han givet et mere overbevisende designargument for universet, end Wolf havde formået at give for den bakterielle flagel på en halv time.

Og støtten til ID ophørte ikke dér. Gregersen fortsatte med at bekræfte darwinismens manglende evne til at forklare livets oprindelse såvel som udviklingen af vores kultur, og han havde stor respekt for tilhængere af intelligent design, hvoraf han omtalte Bill Dembski som værende „mere intelligent end nogen her i salen“ – eller ihvertfald end Gregersen selv. Jeg var begyndt at spekulere over, hvad han og Wolf i det hele taget var uenige om.

Svaret skulle jeg ikke vente længe på. Gregersens anke mod ID gik på, at dens tilhængere angiveligt led under en alt-eller-

intet-holdning til darwinismen og brugte enkelte fejl til at forkaste hele strukturen. Han brugte mere tid end Wolf på at diskutere Dembskis design-filter, som han anså for værende den største udfordring. Gregersen talte om de såkaldte Fibonacci-serier og cellulære automata, der angiveligt skulle udgøre et problem for Dembskis filter. Men, ligesom hos Wolf, var dette et emne, der blev behandlet relativt overfladisk, og jeg tror, at denne del gik hen over hovedet på de fleste tilhørere.

Gregersen gik aldrig rigtig i kødet på argumentet omkring irreducérbar kompleksitet. Han brugte en kuglepen til at understøtte en bog (*Darwin's Black Box*, der lå ved bordet) som et eksempel på en reduceret musefælde (et argument, som Behe allerede *har* tilbagevist i sin bog). Og hans diskussion af flagellen var begrænset til nogle vage kommentarer om præadaptation, hvor svingtråden skulle have fungeret som en el-

ler anden form for retningsbestemmer, mens motoren skulle have fungeret som temperaturregulator.

De to oplæg blev efterfulgt af en pause, hvorefter der var spørgsmål fra salen. Det viste sig, at Bent Foltmann, professor eremitus i biokemi og forfatter til *Det ufattelige liv*, også var til stede, og han kritiserede nogle kommentarer, som Wolf havde fremsat om øjets oprindelse. Modsat de andre deltagere, der havde stillet deres spørgsmål fra deres pladser, rejste Foltmann sig og gik helt op til foredragsbordet, hvor han i lang tid stod og talte om øjentyper af forskellig kompleksitet og om udbredelsen af det såkaldte Hox-gen. Wolf gjorde „den tredje foredragsholder“ opmærksom på, at denne blot antog eksistensen af en lysfølsom celle, hvilket var det, Behe havde talt om til at begynde med. Foltmann skiftede emne og begyndte at snakke om livets oprindelse, men måtte til sidst erkende, at han ikke vidste, hvordan synet var opstået i den første celle. Jeg talte senere med en agnostisk biolog, der også havde været til stede, og han gav mig ret i, at Foltmann ikke havde fattet konceptet om irreducérbar kompleksitet, og at han ikke havde givet nogle gode modargumenter.

I det hele taget var den sidste del af debataftenen noget uorganiseret, og der opstod farcelignende situationer. En mand skældte højlydt Foltmann ud for hele tiden at tage ordet, hvorefter han med oprørt stemme bekendtgjorde, at vi havde lang tid tilbage til at finde ud af disse ting, og at han godt kunne have tænkt sig, at foredraget havde drejet sig lidt mere om eskatologi, dvs. hvad der vil ske på den yderste dag. Begge foredragsholdere havde nok omløb i hovedet til ikke at kommentere dette. Flere gange opstod der diskussioner *mellem* tilhørerne, og argumenter fløj gennem salen, mens foredragsholderne så målløse til. Når der endelig blev stillet spørgsmål til foredragsholderne, var det oftest til Wolf, der skulle forsvare et eller andet aspekt ved ID. Gregersen fandt forståeligt nok dette kedeligt og sprang et par gange til for at *forsvare* ID, når Wolf ikke havde svar på rede hånd.

Som da en ung mand, der studerede statistik, påpegede, at hvis man tog en uendelig række af bogstaver, ville der et eller andet sted være et meningsfyldt budskab. Gregersen greb en af Dembskis bøger, som han havde medbragt, og forklarede hans idé om den *universelle sandsynlighedsgrænse*. Dvs. at der ikke er uendelig meget stof i universet, og at dette har en endelig alder (mellem 10 og 20 billioner år, ifølge de højeste vurderinger), og at der derfor *ikke* er uendelige ressourcer til at efterprøve alle kombinationer. Aftenen led også under, at det ikke var aftalt, hvornår den var slut, og at Gregersen således var nødt til at gå midt i det hele, da han skulle nå et tog. Diskussionen fortsatte endnu en halv time, hvorefter Wolf konkluderede, at vi „vist også er ved at være færdige“.

Selve aftenen var et glædeligt tegn på, at ID optager stadig flere mennesker, og var

en god chance for at vise folk et perspektiv, som gængse biologilærere og naturprogrammer i fjernsynet ofte udelader. Det var blot synd, at denne chance blev ødelagt af dårlig organisation og valg af forkerte foredragsholdere.

Litteratur

Behe M.J., *Darwin's Black Box: The Biochemical Challenge to Evolution* (New York, 1996).

Dembski W.A., *The Design Inference: Eliminating Chance Through Small Probabilities* (Cambridge, 1998).

Dembski W.A., *No Free Lunch: Why Specified Complexity Cannot Be Purchased without Intelligence* (Lanham, 2002).

Denne og andre artikler om skabelse og evolution kan læses på min hjemmeside: www.geocities.com/evolutionsteori/

FAQ om skabelse og evolution

På engelsk-sprogede sites på internettet findes der som regel en 'klik-mulighed' til FAQ ("Frequently Asked Questions"). Her kan man finde svar på de mest almindelige spørgsmål om det emne, som det pågældende site drejer sig om. I ORIGOs redaktion forbereder vi i øjeblikket udgivelsen af en FAQ om skabelse og evolution, således som emnet ses fra ORIGO-redaktionens udkigspost. Spørgsmålene vil fortrinsvis blive hentet fra www.skabelse.dk og fra redaktionsmedlemmernes oplysninger om de spørgsmål, der stilles ved foredrag o.l. Listen omfatter i øjeblikket:

- Er Darwins evolutionsteori bevist?
- Er det rigtigt, at livets 'byggsten' kan opstå af sig selv i et primitivt kemisk miljø?
- Hvilke argumenter for skabelsestanken er de bedste?
- Udelukker skabelsestanken enhver form for evolution?
- Hvorfor er der så mange kosmologer og astronomer, som er åbne over for tanken om en overnaturlig oprindelse for universet?
- Hvad er baggrunden for den nye internationale bevægelse af forskere, som taler om "intelligent design"?
- Hvor afgørende for spørgsmålet om skabelse kontra udvikling er spørgsmålet om Jordens og Universets alder?
- Hvad man kan sige om menneskets oprindelse?
- Hvem var neandertalerne? Var de mennesker?
- Er det rigtigt, at Charles Darwin på sine gamle dage vendte tilbage til sin kristne tro?

Flere af denne type basale spørgsmål er meget velkomne på www.skabelse.dk. Vi vil i næste nummer af ORIGO forsøge at give korte svar og kommentarer til disse "ofte stillede spørgsmål" (FAQ).

Red.